

dele, at det i Virkeligheden falder fra hinanden, Nogle af Flertallet ville det og Nogle ville det, men saa forenes de om det Hele, thi ellers kan Sagen saa det, han vil, og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) har idag, gaaende ud herfra, advaret de ærede Medlemmer, som han antog stode paa et andet Standpunkt end dem, til hvem han dengang nærmest talte, og som han betegnede som Grundtvigianere, mod at følge med disse. Men, mine Herrer, ser man ikke denne Sag falsk, skulde virkelig Forholdet være det, at der er en saadan Adspjittelse mellem Flertallet, som man gjerne vil bilde sig selv ind? Jeg tror, at man i saa Henseende gjør sig Illusioner. Der kan være enkelte Punkter i vort Forslag, som Enkelte sætte større Pris paa end Andre, og omvendt, men i sin Helhed er Forslaget dog af den Natur, at Alle, der hidtil have støttet det, vistnok — ja, jeg er overbevist om det — have støttet det, fordi det var deres Tro, at det netop er skiftet til at føre den Sag, som her omhandles, videre til en for Folket heldbringende Ende. — Man har talt om, at der ikke var en Kløft mellem den folkelige Uddannelse og den høiere Uddannelse, og man har talt om, at selv om der var en saadan tilstedes, saa var i alt Fald det, vi her have foreslaaet, ikke skiftet til at udjævne den. Sa, mine Herrer, vi indrømme, at det, vi have foreslaaet, ikke kan gjøre Alt. Der skal meget mere til end et Forslag som dette, selv om det føres strax ud i Livet, men skulde det, mine Herrer, dog ikke være et godt Middel til at forbinde de Klasser, som saa den høiere Uddannelse, og de Klasser, som maa nøies med at staa paa Folkedannelsens Grundvold, skulde det, siger jeg, ikke være et Middel, som kan have sin Betydning, at man villigen sætter den Dannelse, som den lavere Samfundsklasse kan faa noget Del i, i Klasse med de andre Dannelsesmidler. — Man har udtalt sig om — jeg maa vende tilbage dertil, fordi det atter er kommet frem — at vi vilde bygge Skolen paa det Oldnordiske, og at det Oldnordiske dog aldeles ikke var skiftet til saaledes at bære et Landsliv; og det ærede Medlem for Præsto (Frølund), tror jeg det

var, udtalte, at det var slet ikke det, man skulde stræbe efter, men det var den danske Undervisnings Mangler, vi skulde raade Bød paa i de lærde Skoler. Jeg fristes næsten til at spørge, om de Mand, der tale saaledes, og om særlig det ærede Medlem, jeg nu nævnte, har læst vort Forslag fuldstændigt, ja om de kun have kastet et kort, ubildet Blik paa det One, der dog præsenterer sig i Tal, nemlig den Timetabel, vi have lagt frem til Dplysning om vort Standpunkt. Vil man i saa Fald ikke have set, at det paa ingen Maade er det Oldnordiske, vi lægge Vægt paa, men at det derimod er god og fuldstændig Uddannelse i vort Fædrenesprog? — De ærede Medlemmer sige fremdeles, og det har ogsaa det ærede Medlem for Præsto sagt, at den nyere Historie, Nationaløkonomi, og hvad dermed staar i Forbindelse, aldeles ikke er Noget, der er skiftet til at læres i Skolen, og den samme Paastand er kommen frem under mangfoldige Former fra andre ærede Medlemmer. Jeg vil herimod fremsætte, at jeg aldeles ikke forstaaer, at man ikke i Skolen ligejaavel kan give unge Mennesker Kundskab om, hvorledes hele den nyere Tids Bevægelser have udviklet sig, og paa hvilke Grundfætninger hele Nutidens Stats- og Samsundsliv er bygget, som man kan gjøre det Samme med Hensyn til den gamle romerske og græske Verden. Det er desuden en Kjendsgjerning, mine Herrer, at dette er Noget, som udføres andetsteds. Vi vide jo meget vel, at i England f. Ex. føres disse Fag ind i Skolen, og vi vide jo ogsaa meget godt, at i Frankrig er det Samme Tilfældet. Men skulde dette da være Noget, som der ikke er fornuftig Mulighed for at udføre i Danmark? Jeg skal, mine Herrer, ikke gaa ind paa de forskellige Enkeltheder; thi jeg føler mig overbevist om, at man idag ikke opnaar Noget derved. Jeg har nemlig idelig og idelig hørt gjentage fra forskellige Sider Paastande imod os, som kun bevise Gæt af To, enten at man ikke kan eller ikke vil forstaa os, og i intet af disse Tilfælde kan det nytte det Mindste at tale videre, forinden det Sande i Striden har klaret sig noget mere.